กรมส่งเสริมสหกรณ์
COOPERATIVE PROMOTION DEPARTMENT

แนวทางการขับเคลื่อน

การเชื่อมโยงตลาดสมุนไพร

แผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2566 - 2570

เป้าหมายหลัก

มูลค่าของวัตถุดิบสมุนไพรและผลิตภัณฑ์สมุนไพรที่มีคุณภาพภายในประเทศเพิ่มขึ้นอย่างน้อย 1 เท่าตัว และประเทศไทยเป็นประเทศที่ส่งออกวัตถุดิบสมุนไพรที่มีคุณภาพและผลิตภัณฑ์สมุนไพรชั้นนำของภูมิภาคอาเซียน

ภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ **5 ยุทธศาสตร์**

- ✓ ยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมการผลิตและแปรรูปวัตถุดิบสมุนไพรให้มีคุณภาพมาตรฐาน
- ✓ ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาและสร้างเสริมศักยภาพของผู้ประกอบการและอุตสาหกรรมสมุนไพรตลอดห่วงโซ่อุปทาน
- ✓ ยุทธศาสตร์ที่ 3 การส่งเสริมการตลาดผลิตภัณฑ์สมุนไพร
- ✓ ยุทธศาสตร์ที่ 4 การส่งเสริมการบริโภคผลิตภัณฑ์สมุนไพรอย่างเหมาะสมประสิทธิภาพและยั่งยืน
- ✓ ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาระบบนิเวศที่สนับสนุนการขับเคลื่อนการพัฒนาสมุนไพรไทยอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

กองพัฒนาสหกรณ์ภาคการเกษตรและกลุ่มเกษตรกร
กรมส่งเสริมสหกรณ์

แนวทางการขับเคลื่อน

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

✓ ยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมการผลิตและแปรรูปวัตถุดิบสมุนไพรให้มีคุณภาพมาตรฐาน

ประกอบด้วย 4 มาตรการ

มาตรการที่ 1 : จัดการด้านการผลิตวัตถุดิบคุณภาพ
มาตรการที่ 2 : พัฒนาและสร้างเครือข่ายกลุ่มเกษตรกร สหกรณ์ และวิสาหกิจชุมชน
มาตรการที่ 3 : ยกระดับคุณภาพวัตถุดิบและแปรรูปอย่างมีมาตราฐาน
มาตรการที่ 4 : ส่งเสริมระบบตลาดกลางและ E-Market

กรมส่งเสริมสหกรณ์

✓ มาตรการที่ 2 สนับสนุนการพัฒนากลุ่มเกษตรกร สหกรณ์ และวิสาหกิจชุมชนให้เกิดการสร้างเครือข่าย

เป้าหมาย

1. ผลผลิตวัตถุดิบสมุนไพรที่ได้มาตรฐาน เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5
2. มูลค่าการผลิตวัตถุดิบสมุนไพรที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 3

โครงการส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรในสถาบันเกษตรกร ปี 2567

เป้าหมาย

จังหวัด
9

สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร
13

สมาชิกผู้ปลูก
502 ราย

พื้นที่ปลูก
894 ไร่

กิจกรรม

จัดอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้การผลิตพืชสมุนไพรที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน GAP/อินทรีย์ หรือมาตรฐานอื่นที่เกี่ยวข้อง และการเพิ่มศักยภาพด้านการบริหารจัดการพืชสมุนไพร ให้กับสมาชิก สถาบันเกษตรกรผู้ผลิตพืชสมุนไพร จัดทำแผนการผลิตและเชื่อมโยงเครือข่าย/เจรจาการค้า ระหว่างผู้ผลิตและเชื่อมโยงเครือข่าย/เจรจาการค้า ระหว่างผู้ผลิต และผู้ประกอบการ และศึกษาดูงานสหกรณ์ต้นแบบ ในการผลิตพืชสมุนไพรที่ได้คุณภาพมาตรฐาน

คณะกรรมการเครือข่ายสมุนไพรในสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร

ประธานเครือข่าย

สหกรณ์เกษตรบรรพพิสัย จำกัด

จ.นครสวรรค์

รองประธานเครือข่าย

สหกรณ์การเกษตรสมุนไพรตำบลแม่มอก จำกัด

จ.ลำปาง

รองประธานเครือข่าย

สหกรณ์เกษตรอินทรีย์ปราจีนบุรี จำกัด

จ.ปราจีนบุรี

ภาคเหนือ | **ภาคกลาง** | **ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ** | **ภาคใต้**

ผลที่ว่าจะได้รับ จากการจัดตั้งคณะกรรมการเครือข่ายปีแรก ทำให้เกิดความเชื่อมั่น สร้างความเข้มแข็ง มีการสื่อสารข้อมูลผ่านกลุ่ม ทำให้เกิดการเชื่อมโยงเครือข่าย

การขับเคลื่อนตลาดสินค้าสมุนไพรในสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร

กลุ่มผู้ผลิต และรวบรวม

1. สหกรณ์เกษตรอินทรีย์ปราจีนบุรี จำกัด จ.ปราจีนบุรี
2. กลุ่มเกษตรกรทำสวนแก่งดินสอ จ.ปราจีนบุรี
3. สหกรณ์การเกษตรวัดโบสถ์ จำกัด จ.พิษณุโลก
4. สหกรณ์การเกษตรบางกล่ำ จำกัด จ.สงขลา
5. สหกรณ์การเกษตรคลองหอยโข่ง จำกัด จ.สงขลา
6. สหกรณ์การเกษตรกระแสสินธุ์ จำกัด จ.สงขลา
7. สหกรณ์การเกษตรหนองหงส์ จำกัด จ.บุรีรัมย์
8. สหกรณ์ปฏิรูปที่ดินระบำ จำกัด จ.อุทัยธานี
9. สหกรณ์กองทุนสวนยางน้ำจานสามัคคี จำกัด จ.กระบี่

กลุ่มแปรรูปสินค้าสมุนไพร

1. สหกรณ์เกษตรบรรพพิสัย จำกัด จ.นครสวรรค์
2. สหกรณ์การเกษตรสมุนไพรตำบลแม่มอก จำกัด จ.ลำปาง
3. สหกรณ์การเกษตรห้วยคต จำกัด จ.อุทัยธานี
4. สหกรณ์การเกษตรปะเหลียน จำกัด จ.ตรัง

สหกรณ์การเกษตรสมุนไพรตำบลแม่มอก จำกัด

ข้อมูลทั่วไป

สมาชิก 203 คน

พื้นที่ปลูก 50 ไร่

จุดเด่น

1.เป็นสมุนไพรจากสมาชิก

2.ได้รับรองมาตรฐานอินทรีย์

3.สมาชิกแปลงอินทรีย์ที่หลากหลาย
(สมุนไพร ข้าว ผลไม้ ผักสวนครัว)

ธุรกิจของสหกรณ์

ธุรกิจเงินรับฝาก ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย
ธุรกิจให้สินเชื่อ ธุรกิจแปรรูปสมุนไพร

สมุนไพรที่รวบรวม/แปรรูป

- มะระขี้นก
- ขมิ้นชัน
- ฟ้าทะลายโจร
- เพชรสังฆาต
- ใบรางจืด
- ไพล
- ตะไคร้
- ใบหนาด
- ลูกมะกรูด
- ใบมะกรูด

ณ ที่ทำการ

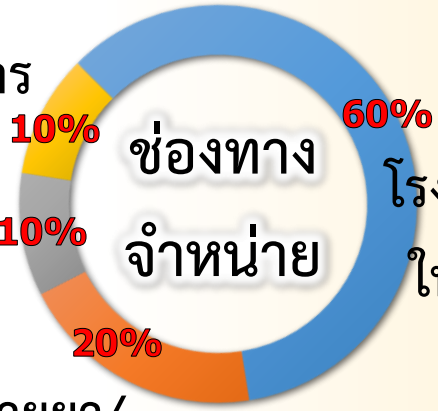

สหกรณ์เครือข่าย

สหกรณ์

ร้านขายยา/ร้านค้า

โรงพยาบาลในจังหวัด

รางวัล

- วัตถุดิบคุณภาพ
- สินค้า OTOP

สินค้าขายดี

แคปซูลฟ้าทะลายโจร

ลูกประคบสมุนไพร

แคปซูลขมิ้นชัน

ยาหม่อง/ขี้ผึ้งสมุนไพร

ชาชงรางจืด

สหกรณ์การเกษตรสมุนไพรตำบลแม่มอก จำกัด

- มาตรฐานเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม (PGS)
- พืชสมุนไพรหลักของสหกรณ์ คือ ฟ้าทะลายโจร

1 ข้อมูลทั่วไป

สหกรณ์การเกษตรสมุนไพรตำบลแม่มอก จก.

- สมาชิกผู้ปลูกสมุนไพร จำนวน 203 คน
- พื้นที่ปลูกทั้งหมด 50 ไร่
- ชนิดพืชสมุนไพรที่สหกรณ์รวบรวมและแปรรูป ได้แก่
  - * ฟ้าทะลายโจร
  - * มะระขี้นก
  - * ขมิ้นชัน
  - * ยาชงขิง
  - * ยาชงชุมเห็ดเทศ
  - * ยางชงรางจืด
  - * ขี้ผึ้งไพล

2 ต้นน้ำ

- สหกรณ์รวบรวมพืชสมุนไพรฟ้าทะลายโจร พันธุ์พื้นเมืองจากสมาชิก วันละ 100 กิโลกรัม
- สมาชิกสหกรณ์ดำเนินการปลูกพืชสมุนไพรฟ้าทะลายโจร

3 กลางน้ำ

- สหกรณ์รวบรวมและนำไปล้างทำความสะอาด คัดแยกสิ่งเจือปน และหั่นเป็นชิ้น
- นำไปตากในโรงอบพลังงานแสงอาทิตย์ (3 วัน)
- นำมาบรรจุใส่ถุง เก็บรักษาเพื่อเตรียมไปบดและโม่

4 ปลายน้ำ

ช่องทางการจำหน่ายของสหกรณ์ ได้แก่

- * โรงพยาบาลในจังหวัดลำปาง
- * ร้านขายยาในจังหวัดลำปาง
- * ณ ที่ทำการ สกก.สมุนไพรตำบลแม่มอก จก.
- * ซุปเปอร์มาร์เก็ต และเครือข่ายสหกรณ์

นโยบายกรมส่งเสริมสหกรณ์

1. ส่งเสริมการรวมกลุ่มการผลิตในสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร
2. สนับสนุนการผลิตสมุนไพรที่มีคุณภาพ สร้างองค์ความรู้ในการผลิตและการลดต้นทุน

ผลิตภัณฑ์ของสหกรณ์

ฟ้าทะลายโจร

สรรพคุณ

แก้ไข้ แก้ไอ

แก้เจ็บคอ แก้ท้องเสีย

มะระขี้นก

สรรพคุณ

ลดน้ำตาลในเลือด

ขมิ้นชัน

สรรพคุณ

บรรเทาอาการท้องอืด

อาหารไม่ย่อย รักษาโรคกระเพาะ

อาหาร

เพชรสังฆาต

สรรพคุณ

แก้โรคริดสีดวงทวาร

ผลิตภัณฑ์ของสหกรณ์

ใบมะรุม

สรรพคุณ

โรคเบาหวาน ความดันโลหิตสูง ลดไขมัน บำรุงสมอง ต้านอนุมูลอิสระ ชะลอความแก่

รางจืด

สรรพคุณ

ถอนพิษไข้ แก้ร้อนใน ถอนพิษเบื่อเมา

ว่านชักมดลูก

สรรพคุณ

ทำให้กล้ามเนื้อกระชับ เสริมหน้าอก ผิวพรรณขาวนวล ลบรอยเหี่ยวย่นได้

ยาแคปซูลใบฝรั่ง

สรรพคุณ

แก้อาการท้องเสีย

ผลิตภัณฑ์ของสหกรณ์

ยาชงขิง ยาชงรางจืด ยาชงมะตูม

ยาชงหญ้าหนวดแมว ยาชงหญ้าดอกขาว

ยาชงชุมเห็ดเทศ ชาหญ้ารีแพร์

ผลิตภัณฑ์ของสหกรณ์

ลูกประคบ

ยาพอกเข่า

ยาหม่อง

กองพัฒนาสหกรณ์ภาคการเกษตรและกลุ่มเกษตรกร
กรมส่งเสริมสหกรณ์

Thank you